

Markéta Gerlichová. *Muzikoterapie v praxi. Příběhy muzikoterapeutických cest.*

Praha: Grada Publishing, 2014. 1. vyd. 136 s.

Recenzovaná publikácia českej autorky Markéty Gerlichovej nesie názov *Muzikoterapie v praxi* s podtitulom *Příběhy muzikoterapeutických cest*. Práve konkrétne kauzistické príklady z bohatej muzikoterapeutickej praxe autorky ilustrujú rozmanité osobné životné cesty a príbehy rôznych ľudí. Monografia vychádza pod českým vydavateľstvom Grada Publishing v roku 2014 v skromnom rozsahu 136 strán a reflektuje základný teoretický prierez v muzikoterapii s praktickými analógiami. Je členená do 10 samostatných kapitol, pričom v závere autor nájde stručný sumár v českom a anglickom jazyku.

Po úvodných slovách a poďakovaní autorka začína prvou kapitolou so všeobecným pomenovaním *Muzikoterapie*, ktorá v jednotlivých častiach stručne popisuje základné východiská muzikoterapie, ako napr. pôsobenie hudby na človeka, vplyv zvuku, ticha, terminologické ukotvenie „muzikoterapie“ s krátkym historickým exkurzom a interdisciplinárnymi súvislosťami, aktuálne trendy a súčasné smery rozvoja a aplikácie muzikoterapie v Česku. V druhej kapitole s názvom *Muzikoterapie jako cesta k harmonizaci* sa autorka venuje konštruktom – harmónia a súlad, psychosomatika, hudba a dych, rytmus života, potreba zmyslu a sebarealizácie, resp. pohybu a hudbe. Tiež stručne spomína možnosti tréningu koncentrácie a pamäti s využitím muzikoterapie. Postupne prichádza k oblasti zdravotníctva, kde má sama autorka najväčšie skúsenosti a tretia kapitola tak bližšie popisuje uplatnenie muzikoterapie v zdravotníctve. Venuje sa špecifickým oblastiam, ako je využitie hudby pri rehabilitácii a neurorehabilitácii, muzikoterapii a fyzioterapii (špeciálne sa vyjadruje k cieľom fyzioterapie, ktoré je možné ovplyvňovať muzikoterapeuticky, resp. možnostiam využitia pri Parkinsonovej chorobe – zlepšenie kvality chôdze a úrovne pohybu, získanie lepšej stability), muzikoterapii a ergoterapii (spomína napr. tréning funkčných úchopov a zvyšovanie úrovne samostatnosti pomocou muzikoterapie), muzikoterapii a logopédii (široká oblasť komunikácie a náprave komunikačných schopností, logopedické diagnózy, resp. melodicko-intonačné terapie), muzikoterapii a rehabilitácii kognitívnych funkcií a nakoniec tiež možnostiam využitia muzikoterapie v paliatívnej medicíne. Po rozsiahlej tretej kapitole, v ktorej je citeľná klinická orientácia a bohatá prax autorky, sa postupne dostáva k ďalšej oblasti – školstvu. Štvrtá kapitola tak nesie názov *Prvky muzikoterapie využitelné ve školství*, kde autorka stručne popisuje možnosti využitia hudby v roli podpory harmonického rozvoja. Venuje sa tiež možnostiam muzikoterapie pri ovplyvňovaní nálady a atmosféry v školskej triede, redukcii a riešení konfliktných situácií a rozvíjaní empatie. Tiež načrtáva možnosti muzikoterapie v edukačnom procese v rámci hudobnej výchovy s apelom na prežívanie pocitov radosti z hudby, deklaráciou spevu pre každého, možnosťami hudobnej improvizácie a hudby ako príležitosti k odpočinku, ale tiež podpore sústredenia vo výchovno-vzdelávacom procese. Autorka tiež otvára otázku – ako netraumatizovať žiakov pri výučbe hry na hudobné nástroje? Ďalej stručne pojednáva o veľmi aktuálnej problematike v školskom prostredí a síce možnostiam využitia muzikoterapie pri jednotlivých poruchách učenia (napr. popisuje možnosti prevencie, dyslexiu a rytmizáciu, dyskalkúliu a pohyb v priestore, dysgrafiю a rozvíčovanie, resp. rozvíjanie sluchovej percepcie muzikoterapiou). V piatej kapitole sa dostáva k oblasti sociálnej práce, kde sa najskôr zamýšľa z pohľadu filozofickej antropológie, uvádza klady a zápory života v „hudbe sfér“, naznačuje rozsiahlu tému hudby, filozofie a politiky, resp. premeny hudby v čase, kedy sa v súčasnosti hudba stáva produktom kultúrneho priemyslu. Šiesta kapitola s názvom *Muzikoterapie a psychoterapie* operacionalizuje muzikoterapiu ako psychoterapeutickú disciplínu. Autorka popisuje využitie muzikoterapie v psychoterapii, pričom si vybrala konkrétne prístup Pesso-Boyden psychoterapie s ktorým má sama bohaté skúsenosti a inšpiroval ju k vytvoreniu vlastnej muzikoterapeutickej metódy. Ďalej popisuje vzťah hudby a emócií a možnosti práce s emóciami

v muzikoterapii a tiež miesto hudby pri sprevádzaní v náročných životných situáciách. Ďalej sa autorka dostáva k možnostiam využitia muzikoterapie u osôb so špeciálnymi potrebami. V úvode popisuje osoby so špeciálnymi potrebami v oblasti zmyslového znevýhodnenia (problémy sluchovej percepcie a obmedzené zrakové vnímanie), muzikoterapiu u osôb s mentálnym znevýhodnením, poruchou autistického spektra (indikácie a kontraindikácie muzikoterapie u osôb s PAS), motorickým znevýhodnením a s kombinovaným zdravotným postihnutím. V ôsmej kapitole s názvom *Muzikoterapeutická metóda IKAPUS* popisuje vlastnú metódu, ktorú na základe dlhoročnej praxe autorka vytvorila, overovala a používa. Venuje sa inšpiráciám, zdrojom a východiskám metódy IKAPUS, jednotlivým metodickým zásadám a možnostiam uplatnenia v praxi. V predposlednej kapitole popisuje konkrétne príbehy muzikoterapeutických ciest v rámci práce s uzavretou osemčlennou heterogénnou skupinou. Každý jeden účastník skupiny vyhľadal muzikoterapiu z iných dôvodov a tak sa ich cesty svojrázne líšia. Muzikoterapia však mohla prispieť k aktivizácii a rozvoju vlastných potencialít osobností účastníkov. V poslednej desiatej kapitole s názvom *Hudba a muzikoterapie pro život* sa autorka opäť vracia k niektorým kľúčovým témam vplyvu hudby na „psyché“ človeka. Kládí otázku, či je muzikoterapia (ne)bezpečná, resp. upozorňuje na možné kontraindikácie a riziká. Tiež zdôrazňuje dôležitosť zodpovednosti terapeuta ako kľúčovej premennej v terapeutickom procese.

Recenzovaná publikácia je stručným, odborným, avšak veľmi zrozumiteľným a ľudsky formulovaným výstupom skúsenej českej muzikoterapeutky. V texte sa opiera o množstvo súčasne akceptovaných výskumných štúdií a relevantných vedeckých zdrojov pre muzikoterapiu. Monografia tak môže byť dôležitou základnou literatúrou pre každého študenta či frekventanta vzdelávania v muzikoterapii, resp. tiež záujemcov z radov odborníkov, výskumníkov a praktikov, ktorých sa možnosti využitia hudby parciálne týkajú. Autorka tak vytvorila prameň, ktorý môže doplniť a rozšíriť základné zdroje muzikoterapie v Čechách a na Slovensku a pomôcť tak na ceste všetkým, ktorí s ním prídu do kontaktu.

Mgr. Peter Kusý
Katedra pedagogických štúdií
Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave
e-mail: peterkusy7@gmail.com

Kusý, P. (2015). Muzikoterapie v praxi. Příběhy muzikoterapeutických cest – recenze. *E-psychologie*, 9(4), 70-71. Dostupný z <http://e-psycholog.eu/pdf/kusy-rec2.pdf>.